

Jaarverslag 2015

Opvang en begeleiding voor
minderjarigen en hun context

Beste lezer,

De realiteit van het voorbije jaar is bekend: een wereld die in brand staat; burgers die door hun eigen leiders gebombardeerd, uitgehongerd en verdreven worden; godsdienstfanaten die terreur zaaien; de aarde die verder opwarmt. Dan zoeken mensen andere oorden, trotseren ze oceanen en kunnen zelfs hoge muren of prikkeldraad hen niet tegenhouden. Ook jongeren en kinderen wagen die tocht. Ik kan het me moeilijk voorstellen hoe dat dan gaat... als kind vertrekken, familie achterlaten op weg naar een onbekende bestemming, zonder te weten of er ooit nog een weerzien is. Het lijkt onwezenlijk, maar het gebeurt elke dag. Er zijn er die nooit een eindbestemming bereiken. Opgepakt, uitgeput, verdrongen, gestikt. De meesten redden het wel. Zo'n 5000 alleenstaande kinderen en jongeren kwamen vorig jaar in België aan.

Na een korte golf van solidariteit, is de toon van het maatschappelijk debat en onder politici negatief geworden. De politieke reacties lieten na de terreur van Parijs en het incident in Keulen niet op zich wachten. Het discours om de grenzen te sluiten, streng op te treden, geen of beperkte sociale zekerheidsrechten toe te kennen aan nieuwkomers en de conventie van Genève of het Schengenverdrag in vraag te stellen, zegt veel over de huidige beleidsmakers in Vlaanderen, België en Europa. Men is die zogenaamde 'gelukzoekers' liever kwijt dan rijk.

“Onze visie: kleinschalig, krachtgericht, degelijk omkaderd, gericht op de meest kwetsbaren”

Tegelijk woedt ook bij ons de economische crisis verder. Steeds meer gezinnen worden geconfronteerd met armoede. Toch wordt er fiks bespaard op sociale voorzieningen. Sociale rechten worden afgebouwd. We zien hiervan de sporen bij vele gezinnen die wij begeleiden. Deze gezinnen hebben hier niet voor gekozen.

De overheid staat voor een zeer moeilijke opdracht. Minor-Ndako werd sterk bevraagd. door zowel de federale als de Vlaamse overheid. Het bewijst dat Minor-Ndako een sterk merk is. Op die vragen hebben we antwoorden geformuleerd, waarbij we trouw bleven aan onze visie: kleinschalig, krachtgericht, degelijk omkaderd, gericht op de meest kwetsbaren.

We zien het als onze plicht om in dit debat op te komen voor de kinderen, jongeren en gezinnen die wij begeleiden. Soms moet dat met woorden, moeten we in debat durven treden, opiniestukken publiceren, getuigenissen geven, stelling durven nemen op tv of radio.

Maar het best van al doen we dat met daden. We moeten laten zien wat zij in hun mars hebben en dat wij in hen geloven, hen tonen als sterke mensen met ambities, die het beste van zichzelf willen geven. Laten we tonen dat zij een meerwaarde zijn voor de samenleving. Daarvan getuigt dit jaarverslag.

Veel leesplezier,

Herwig Teugels
Voorzitter

Minor-Ndako biedt aangepaste zorg en begeleiding voor kinderen, jongeren en hun context in een problematische situatie. We richten ons tot kinderen uit alle windstreken en in het bijzonder tot de meest kwetsbare. We stellen participatie voorop en proberen maatschappelijke inclusie te realiseren. We willen een kwalitatief hulpverleningsaanbod verzekeren en een warm nest bieden waar kinderen en jongeren energie opdoen en kracht vinden om verder te gaan in het leven. Met vasthoudend engagement blijven we zoeken naar een duurzame oplossing voor ieder van hen.

Minor-Ndako is erkend door de Vlaamse Gemeenschap in het kader van de Integrale Jeugdhulp. We hebben een reguliere werking voor kinderen en gezinnen uit Brussel en de Vlaamse rand rond Brussel en een categoriale werking, specifiek ingericht voor niet-begeleide minderjarige vreemdelingen.

Minor-Ndako dankt iedereen die ons gesteund heeft het afgelopen jaar: De Vlaamse Overheid, Agentschap Jongerenwelzijn, Fedasil, AMIF, het Bisdom Gent, de Koning Boudewijnstichting, SAP, Samman, de Sociale Innovatiefabriek, de Vlaamse Gemeenschapscommissie, de Vlaams-Brusselse Media, Scandinavian School of Brussels, Rezidor Hotel Group, Gwen Dubois, Griet Lecompte, Jeroen Plateau, alle scholen en verenigingen die een actie deden, alle vrijwilligers en sympathisanten, alle steunfiguren en alle individuele schenkers.

“Een kwalitatief hulpverleningsaanbod verzekeren en een warm nest bieden”

Met steun van de
Vlaamse overheid

jongerenwelzijn

fedasil
FEDERALE AGENTSCHAP VOOR
DE OPNAME VAN ASIELZOEKERS

 Koning
Boudewijnstichting
Samen werken aan een betere samenleving

Algemeen

De werking van Minor-Ndako werd vooral in de tweede helft van 2015 gekenmerkt door een sterke stijging in het aantal hulpvragen naar aanleiding van de vluchtelingencrisis. Zowel binnen onze reguliere als onze categoriale afdelingen werd er daarom op maximale capaciteit gedraaid en vaak erboven.

We hebben 181 kinderen, jongeren of gezinnen begeleid binnen de 100 modules van de Integrale Jeugdhulp.

112 daarvan waren niet-begeleide minderjarigen (NBM) en 69 van hen waren kinderen of gezinnen uit Brussel en de Vlaamse rand rond Brussel.

We namen 46 kinderen en jongeren op in crisisopname. Dat is bijna drie keer zoveel als vorig jaar (17). Veel van onze leefgroepen gingen in overtal om dit te kunnen realiseren, extra personeelsinzet tijdens de weekends was daardoor noodzakelijk. De gemiddelde leeftijd van deze crisisopnames was 10 jaar. Van deze 46 crisisopnames waren er 35 NBM en 11 kinderen uit Brussel of de Vlaamse rand. 14 crisisopnames werden daarna residentieel opgevangen.

“We hebben 181 kinderen, jongeren of gezinnen begeleid binnen 100 modules”

Projecten

‘De serre’, een project rond dagbesteding in de natuur, kreeg verder vorm. In 2016 willen we er iedere woensdag naartoe kunnen gaan.

‘Vluchteling voor de klas’ ging vorig jaar met de film ‘The art of becoming’ en een getuigenis van een van onze (ex-)jongeren langs in 29 verschillende scholen en bereikte daarmee 1545 leerlingen.

Het project **Steunfiguren**, dat al in 2014 werd opgestart, werd verder uitgebouwd. In 2015 werden er 29 steunrelaties opgestart, dat is bijna twee keer zoveel als het jaar voordien.

De **zaalvoetbalploeg** telde 20 spelers en wordt begeleid door 2 vrijwilligers. Ze nemen wekelijks deel aan de Brusselse zaalvoetbalcompetitie.

In 2015 nam de **loopclub** deel aan 5 grote wedstrijden met een totaal van 112 inschrijvingen, waarvan 51 van onze jongeren.

2015 was ook het jaar waarin we gestart zijn met onze **klimclub**. Deze klimclub maakt deel uit van het voorbereidend traject binnen Rising Youth, een samenwerking met Nature vzw. Aan het eerste traject van 8 begeleidingsmomenten namen 20 jongeren deel.

	Afdeling	Capaciteit	Modules	Begeleidingen	Bezettingsgraad '14	Bezettingsgraad	Crisisopnames	NBM
Klassieke jeugdzorg	Jacana	10	Contextbegeleiding breedsporig	19	90%	132,5% ²	/	/
	Columbus	12	Contextbegeleiding kortdurend krachtgericht	15	/	78,5% ³	/	/
	Koala	10	verblijf -12 jaar	21	103%	102%	11	7
	Benjamin	12	verblijf -12 jaar 2 gewaarborgde crisisplaatsen	30	92%	102% ⁴	15	11
Categoriale Jeugdzorg	Primo	10	Verblijf -12 jaar	23	72%	97%	9	23
	Secondo	9	Verblijf +15 jaar	13	87%	91%	1	13
	KT			7	94%	87%	/	7
	Minor	19	Verblijf 12 tot 18 jaar	30	95%	104%	10	30
	Major			10	81%	103% ⁵	/	10
	KT			6	68%	91%	/	6
	Eligo	18	Contextbegeleiding autonoom wonen	30	94%	98,7%	/	36
TOTAAL binnen IJH		100¹		250 (181 uniek: 112 NBM, 69 regulier)			46 (35 NBM, 11 regulier)	112
Aanmeldpunt NBBM	Aanmeldpunt	n.v.t.	Aanmelding voor Integrale Jeugdhulp	81	40	+ 50%	/	81
Buiten jeugdzorg	Lisanga	30	Woonbegeleiding	28			/	28

(1) Modules CB laagintensief gekoppeld aan verblijf niet meegerekend. (2) Jacana bouwde vanaf 2015 om van 16 naar 10 plaatsen o.v.v. de opstart van Columbus. (3) De bezettingsgraad van Columbus werd berekend vanaf september omdat dit meer overeenkomt met de feitelijke opstart. (4) Rekenen we de twee gewaarborgde crisisopvangplaatsen volledig mee, dan komt de bezetting op 85%.

(5) In 2015 waren er wegens verbouwingen slechts 4 van de 6 erkende plaatsen beschikbaar in de leefgroep Major, daarom is deze bezettingsgraad uitzonderlijk op 4 berekend. Berekend op 6 plaatsen zou het 69% zijn.

Categoriale opvang niet-begeleide minderjarigen

Van 2008 tot en met 2014 lag het gemiddeld aantal meldingen van buitenlandse jongeren op 8 meldingen per dag. In 2015 is dit snel gestegen naar 15 meldingen per dag en in de laatste maanden van dat jaar naar 40 meldingen per dag. (Bron: dienst Voogdij en CGVS)

In 2015 zijn er in totaal 5047 verklaarde NBM aangemeld; in 2014 waren dat er nog 1780. Daarvan hebben er 3099 NBM asiel aangevraagd in 2015; 765 in 2014. (Bron: dienst Voogdij en CGVS)

Van de 181 begeleidingen die Minor-Ndako deed in 2015, waren er 112 NBM. Deze kinderen en jongeren waren afkomstig uit 35 verschillende landen. Het merendeel van hen was afkomstig uit Afghanistan (44%), Syrië (8%), Marokko (6%), Eritrea (5%) of Somalië (5%). 15 jongeren (13%) waren afkomstig uit de Balkan.

We vingen 35 NBM op in crisisopname, waarvan er 14 jonger waren dan 12 jaar. Dit is opvallend jonger dan vroeger. 9 van hen beschouwen we als slachtoffer mensenhandel. De jongste was één jaar oud. 13 van de 35 werden daarna residentieel opgevangen binnen Minor-Ndako, waarvan 5 binnen de reguliere werkingen voor kinderen jonger dan 12 jaar. Ook dit is uitzonderlijk.

Bovenop deze toegenomen opvang verdubbelde ook het aantal aanmeldingen bij het aanmeldpunt voor NBM binnen de Integrale Jeugdhulp. Bij aanmelding vertoont meer dan 80% van hen een uitgesproken psychische kwetsbaarheid. De wachtlijsten groeiden aan waardoor de gemiddelde wachttijd op een beschikbare plaats toenam tot minstens een jaar. We kunnen dit nog moeilijk een realistisch perspectief noemen.

Om de opvang van de jongste NBM te

kunnen garanderen, bouwden we één van onze leefgroepen om tot 10 plaatsen voor kinderen van 8 tot 14 jaar.

75% van de jongeren vanuit de leefgroepen Primo of Minor stroomden door naar een leefgroep die meer op zelfstandigheid gericht is (zoals Major en Secondo), naar kamertraining of naar zelfstandig wonen onder begeleiding van een assistent (CBAW). 80% van de jongeren van studiotraining stroomden daarna door naar een interne of externe dienst CBAW. De diensten CBAW begeleiden de jongeren in bijna alle gevallen tot hun 19 jaar en vaak tot hun 20 jaar.

We kunnen daarmee stellen dat de begeleiding van jongeren naar zelfstandigheid werkt, maar dat ze daar vaak pas na hun 18de klaar voor zijn.

Dit zien we duidelijk terugkeren binnen de begeleidingen van Lisanga. Lisanga is een dienst zelfstandig wonen onder begeleiding van een assistent voor erkende vluchtelingen tot 18 jaar. Dit is een aanbod buiten de Integrale Jeugdhulp.

Binnen de werking van Lisanga werden 36% van de jongeren op hun 18 jaar nog doorverwezen werd naar onze eigen dienst CBAW omdat er toch nog verdere begeleiding nodig was. 57% van de begeleidingen van Lisanga werden gestopt op 18 jaar en daarna doorverwezen naar het centrum voor algemeen welzijn (CAW) voor hun verdere vragen.

In de laatste helft van 2015 zagen we bij Lisanga een toegenomen aantal aanmeldingen vanuit de derde fase opvang van Fedasil (lokale opvang initiatieven en transitwoningen), wat erop kan wijzen dat de omkadering binnen deze opvangvormen voor steeds meer jongeren onvoldoende blijkt.

“De niet-begeleide minderjarigen komen uit 35 landen”

5 kinderen werden in 2015 herenigd met hun gezin en 2 kinderen kregen vervolopvang binnen pleegzorg. We hopen om in 2016 deze cijfers te kunnen zien groeien.

Gezien de psychische en mentale kwetsbaarheden die wij vaststellen is Minor-Ndako zeer sterk vragende partij voor een betere samenwerking en afstemming met, in de eerste plaats, de geestelijke gezondheidszorg en psychiatrie, maar ook met de gehandicaptenzorg en de OCMW's.

“Minor-Ndako is voor mij mijn thuis. Een thuis waar ik kan slapen, eten, rusten, praten. Ik kan op de assistenten rekenen. Iedereen doet zijn best; dat is voor mij een goede thuis.”

T. (14 JAAR, AFGHANISTAN)

Reguliere opvang en begeleiding

Van de 181 begeleidingen die we deden waren er 69 kinderen en gezinnen afkomstig uit Brussel en de Vlaamse Rand rond Brussel. We deden binnen deze diensten 26 crisisopnames waarvan 15 NBM's. 6 crisisopnames binnen de reguliere werking werden nadien binnen de module verblijf opgenomen, 5 van hen waren NBM.

35 kinderen en gezinnen werden begeleid binnen de modules verblijf gekoppeld aan een laagintensieve contextbegeleiding. Dit wil zeggen dat de kinderen van het gezin verblijven in een van de leefgroepen en de ouders of bredere context daarbij begeleid werden.

We zijn zeer trots om te kunnen melden dat in 2015 10 van deze 35 kinderen terug thuis konden gaan wonen, al dan niet met ondersteuning aan huis of hulp van een dagcentrum. 3 van deze 35 kinderen vonden een plaats in een pleeggezin, 2 van hen waren NBM.

19 gezinnen werden intensief aan huis begeleid en 15 gezinnen werden begeleid binnen de nieuw opgestarte dienst Columbus die kortdurend en krachtgericht werkt, gericht op een positieve heroriëntering van het gezin. Deze afdeling nam een snelle start in het laatste kwartaal van 2015.

Jacana heeft in 2015 10 begeleidingen afgerond, voor 7 daarvan was er geen verdere intensieve begeleiding nodig, voor 2 gezinnen was een andere begeleidingsvorm nodig en 1 gezin verhuisde buiten ons werkingsgebied.

Binnen Columbus werden er in 2015 6 begeleidingen afgerond. Bij 5 daarvan was na afloop de verontrusting duidelijk afgenomen, bij 1 begeleiding waren er toch extra interventies nodig.

“10 van de 35 kinderen die begeleid werden in de module verblijf met een laagintensieve contextbegeleiding, konden weer thuis gaan wonen”

Minor-Ndako wil kinderen en jongeren uit alle windstreken weerbaar en sterker maken voor de toekomst.

Minor-Ndako
Vogelenzangstraat 76
1070 Anderlecht
tel: 02/3055629
www.minor-ndako.be
facebook.com/minor-ndako